

Setev in žetev

Kdor hoče žeti, mora prej sejati. Po setvi mora na žetev dolgo čakati. Vmes mora še to in ono za dobro žetev žrtvovati. Če ni ta čas čakanja nevihte in viharjev, končno žanje uspehe svojih prizadevanj.

Naj nihče ne misli, da velja to samo za pravo resnično žitno žetev in da mora samo kmet preje sejati in delati, predno žanje, da pa drugim tega treba ni.

To prav za prav vsi vemo, a delamo ne tako, kakor bi to vedeli. Kar hitro hočemo imeti uspehe, kar takoj hočemo žeti. Včeraj, pred enim tednom, morda pred enim mescem smo v kakem kraju ustanovili organizacijo. Vanjo so pristopili mnogi delavci z upanjem, da jim bo organizacija pomagala. Komaj so pristopnice podpisali, komaj so članske izkaznice prejeli in nakazali centrali prvo članarino, že hočejo žeti uspehe. Včasih jih. Če jih pa ne, zabavljajo čez organizacijo, čez vodstvo, čez vse križemkražem. Kjer niso prav za prav še nič sejali, nič delali, ničesar žrtvovali, tam hočejo imeti uspehe — žetev.

Moramo reči, da je tako pojmovanje organizacije 100% zgrešeno. Kaže najprej vsako pomanjkanje smisla za osnovne smernice pokreta, ki od vseh zahteva idealizma in samoodpovedi.

Organiziranemu delavcu je najprej treba vedeti, da ni organiziran v ZZZD samo radi sebe in svoje skupine, ampak radi stanovske, narodne in svetovne nazorne skupnosti. Radi te skupnosti mora v organizaciji doprinesati žrtve zgolj za zmago za krščansko urejeno družbo. Lasten dobrobit je tu šele drugotnega pomena. Najprej mora biti družba krščansko zgrajena, potem bo njemu — poedincu krščansko pravična. Za te trajne temelje pravičnih odnosov v družbi gre najprej v organizaciji. V njih je utelešen načelen boj proti vsem materialističnim gibanjem za božji red na svetu.

V borbi za ta red, za pravičen delež kruha organizacija zopet tvori celoto. Če bi kje pri vsej dobri volji trenutno kaka skupina ne uspela, je popolnoma zgrešeno, da z zabavljanjem potem razdiramo in rušimo celoto. Nasprotno mora neuspeh še bolj priganjati k strnjnosti in disciplini. Samo zavedni delavni — člani tvorijo močne podružnice, samo zavedne podružnice močno centralno organizacijsko celoto. Samo taka celota z vztrajnim neumornim delom more žeti uspehe.

Da, z vztrajnim neumornim delom! Bilo bi čisto napačno, če bi mi delavstvo skušali zazibati v neke sanje, da bo vse že samo po sebi prišlo. Ne, samo po sebi ne pride nič, vsaj nič prida. Kdor tako misli, da bo žel brez dela in žrtve, ta naj ve, da v naše vrste niti ne spada. V njem ni nič idealizma. V njem je samo materializem, pa čeprav niti sam tega ne ve.

Treba je delati, treba je sejati, treba je žrtvovati in potrpežljivo, vztrajno čakati na lepšo bodočnost — na našo žetev. Tudi v organizaciji je treba sejati, delati, trpeti, žrtvovati, potem šele končno pride žetev, pridejo uspehi.

Kakor se kmetu ne zdi škoda ne truda, ne znoja, ne zrna, ki ga meče v zemljo, tako se delavcu ne sme zdeti škoda za delo in za žrtve, ki jih meče v organizacijo. Skupna sta zmeraj setev in žetev, delo in uspeh.

V volilnem boju smo zmagali mi

8 mesecev in več so združeni nasprotniki kričali in lagali po svojem časopisju in po svojih zborovanjih slovenskemu delavstvu in ostali javnosti, kako bodo ob volitvah obratnih zaupnikov strli ZZZD, kako bodo izpričali njeno popolno nezasidranost med delavstvom in prikazali sami sebe kot edine vsemogočne zastopnike delavskega razreda. Napeli so vse sile, združili so svoje moči, odpovedali so se medsebojnim trenjem, napadali so samo ZZZD. Skozi mesece in mesece so bruhal na nas grmado laži in kletev, da bi z njimi zapeljali slovenski delavski stan in priborili sebi izključno legitimacijo v njegovem zastopstvu.

Slovenski delavski stan pa je šel mirno in dostojanstveno preko njihovih kričavih gesel, preko njihovega razdiranja naših delavskih in narodnih vrst ter se je strnil okrog mlade ZZZD, tako, da tega nismo pričakovali niti mi sami, kaj šele naši nasprotniki. Iz dolgega volilnega boja izhaja Zveza združenih delavcev sedaj tudi zmagovalka. Rezultati volitev so taki, da brezdvomno izpričujejo, da je ZZZD najbolj poklicana organizacija, da rešuje delavska vprašanja, vodi delavske institucije in da uživa v vseh strokovnih pokretil Slovenije največje zaupanje.

Delavska zbornica je pravkar izdala uradno poročilo o izidu teh volitev. Mi to poročilo prinašamo v celoti. Istočasno pa se zahvaljujemo našim podružnicam in njihovim odborom ter vsem zaupnikom, ki so pri teh volitvah aktivno tako uspešno sodelovali. Letošnja zmaga naj jim bo plačilo za njihov trud in pobudo za nadaljnje vztrajno delo za našo končno

zmago in za popolni zlom marksizma v naši ožji in širši domovini.

Poročilo Delavske zbornice se glasi:

Poročilo

o stanju volitev delavskih in nameščenskih zaupnikov za leto 1939 na področju Delavske zbornice v Ljubljani, izdano 23. 8. 1939.

Pri zbornici je registriranih 961 podjetij, odnosno obratov, v katerih se je uvedel volilni postopek.

Do danes je zbornica prejela volilne zapisnike o izvršenih volitvah iz 923 obratov in je bilo izvoljenih 1626 delavskih in 178 nameščenskih zaupnikov, skupno torej 1.804 zaupniki.

Organizacijska pripadnost izvoljenih je sledeča:

Organizacije Zveze združenih delavcev (Jugoras)	665
» Strokovne komisije URSSJ . . .	461
» Jugoslovanske strokovne zveze . .	243
» Narodno strokovne zveze . . .	366
» Zveze društev priv. nameščencev .	17
» BOTIČ	10
» Neopredeljeni	12
» Neorganizirani	30

skupaj 1.804

Volilni podatki manjkajo še iz 39 obratov.

DELAVSKA ZBORNICA V LJUBLJANI.

Kozamernik Viktor s. r.
predsednik.

Hafner Andrej s. r.
tajnik.

„Španci“ se vračajo — razočarani

Ostanki dobrovoljskih trup republikanske vojske, ki so si z begom na francosko ozemlje rešili življenje, se po etapah, kakor jim pač oblastva posameznih držav dovoljujejo, vračajo v svoje domovine. Pretečeni teden se je preko Nemčije pripeljalo na Jesenice pet takih nesrečnežev. Med njimi dva Jeseničana.

Razume se, da je povratek dveh bivših agilnih delavcev v raznih marksističnih organizacijah vzbudil mnogo pozornosti. Njihovo pripovedovanje je tudi jako zanimivo. Vrnila sta se skrajno razočarana nad komunistični mi gesli. Dve leti sta na svoji koži čutila nesrečo in obup, ki ga je zasejal komunizem na španskih tleh. Njuna miselnost je danes daleč proč od komunističnih naukov in samo želita, da bi noben slovenski delavec ne postal žrtev komunističnih prevar. Eden izmed njiju ima napisan obširen dnevnik vseh dogodkov, ki bo morda čez čas bolj od vsake besede prikazal resnico teh žalostnih dogodkov.

Njuno pripovedovanje popolnoma potrjuje poročila »Slovenca« o grozotah na frontah in v zaledju. Cerkev so bile, v kolikor niso bile že v pričetku revolucije od republikancev razdejane, izpremenjene v skladišča in zabavišča. O enakosti in bratstvu med komunisti ni bilo sledu. Razni mednarodni pustolovci, ki so bili po večini tudi voditelji, so poskrbeli zase, za lagodno življenje v zaledju, se obogatili z mnogimi dragocenostmi, delavec in kmet pa sta prelivala kri v potokih za komunistične »ideale«.

V spoznanju strašne prevare so si mnogi sami jemali življenje, drug drugega so prosili, naj mu s kroglo v glavo napravi konec peklenjskih muk in trp-

ljenja. Za vsak najmanjši ugovor komunističnim agentom in raznim faliranim študentom je brez vsakega obzira sledila smrt. Samo en primer. Kmalu po prihodu v Španijo so internacionalistom, zbranim v nekem taborišču v veliki cerkvi zvečer priredili zabavo. Moštvu so bila ob stenah cerkve pripravljena omizja. Po sredini cerkve pa za oficirje lepo pogrnjene in obložene mize s šopki cvetic in šampanjcem. Pri moštvu je nastalo ogorčenje, zakaj ta razlika. Rezultat tega je bil ta, da so bili najbolj vidni opozicionalci še isti večer odstranjeni za vedno.

Komunistična propaganda med civilisti in vojaštvom je bila silna. Kdor se ji je upiral, je našel gotovo smrt. Štirinajst let stari dečki so umirali v strelskih jarkih kot žrtev te propagande. Večina tujcev, ki so se borili,

bi šli jako radi nazaj, ko so sprevideli prevaro, toda to je bilo nemogoče. Zato je bilo dobro poskrbljeno. Še v zadnjih dneh, ko je bila zmaga Francove vojske na celi črti gotova, so tirali nesrečneže v smrt. Vsak, ki se ni odzval, je bil nezaupljiv.

Življenje v taborišču v Franciji je povest zase. Kolikor ni umrlo Slovencev na fronti, se kot pohabljeni ali drugače duševno popolnoma strti prizadevajo rešiti gorja v taborišču. Prosijo pomoči na vse strani. Zanimivo pa je to, da jih Rusija noče sprejeti. Usoda mnogih bo zapečatena s tujsko legijo.

Zares žalostna so pripovedovanja teh nesrečnežev. Veliko se bo še o tem pisalo in naj bo, kakor ta dva jeseničana sama želita, dober nauk, da, čim dalje od komunizma, tem bolje bo.

PODRUŽNICA ZZZD PREDOSLJE PRI KRANJU

priredi v nedeljo dne 3. septembra 1939
pod pokroviteljstvom ministra za zgradbe
dr. Mihe Kreka

DELAVSKI TABOR

z blagoslovitvijo prapora podružnice ZZZD s sledečim sporedom:

1. Ob 1/2 14. uri sprejem g. ministra, gg. botra in botrice pred Prosvetnim domom v Predosljah.
2. Sprevod do cerkve, kjer bodo ob 14. uri litanije in blagoslovitev prapora, kateremu botrujeta g. Ivan Zabret iz Bobovka in g. Milka Zabret iz Britofa.
3. Po blagoslovitvi sprevod na taborni prostor, kjer se vrši delavsko zborovanje. Govorili bodo razni delavski govorniki, med njimi delavski poslanec g. dr. Albin Šmajd.

4. Prosta zabava z ribolovom.

Sodeluje tržiška godba.

Delavci in delavke! Prihitite na ta dan vsi v Predoslje, da pokažemo svojo delavsko zavest in strnjnost z narodom. Naše geslo je:

BOG, STAN, NAROD!

Vljudno vabi odbor podružnice ZZZD v Predosljah.

Tabor se vrši ob vsakem vremenu. V slučaju slabega vremena bo tabor v dvorani Prosvetnega doma. Taborski znak din 1.— Narodne noše vabimo, da se udeležijo tabora v čim večjem številu.

Svet v frontah

NEMČIJA — POLJSKA

Visoki funkcionarji narodnosocialistične stranke izjavljajo, da je Nemčija sklenila naglo rešiti vprašanje Gdanska in Pomorjanskega. V glavnih naslovih listi že poudarjajo, da je Nemčija prisiljena priti na pomoč nemškim narodnim manjšinam onstran Pomorjanskega. Nemški listi poročajo, da je na Poljskem aretiranih nad 3000 Nemcev, poleg tega pa so listi tudi polni novic o poljskem postopku proti Nemcem. Listi pravijo, da je poljska vlada izgubila nadzorstvo nad položajem v Zgornji Šleziji. Nemci trdijo, da se lahko na prste seštejejo dnevi, ko Poljska ne bo gospodar položaja v tej pokrajini.

ODNOŠAJI MED ŠPANJO IN ITALIJO

V Rim je prispel na čelu večjega odposlanstva španskih častnikov general Queippo de Leano. »Stampa« poudarja, da je treba podčrtati zvezo, ki obstoja med imenovanjem generala Gambare, bivšega poveljnika italijanskih čet v Španiji, za italijanskega poslanika v Burgosu, in prihodom španskega generala Queippa de Leana na čelu vojaške skupine. List izraža mnenje, da je spričo nevarnosti, ki se pojavljajo za obe državi, danes neobhodno potrebno, da prevzamejo vodstvo medsebojnih odnošajev vojaške osebnosti, ne pa civilni diplomati.

KONFERENCA BALTSKIH DRŽAV

Baltski politični krogi kažejo veliko zanimanje za predlog bivšega predsednika estonske vlade Tenisona za sklicanje konference vseh baltških držav, na kateri naj bi se sklenil pakt vzajemne varnosti in jamstev, s čimer naj bi se zagotovila tudi svoboda pomorskega prometa na Baltškem morju.

NENAPADALNA POGODBA MED NEMČIJO IN RUSIJO

Veliko presenečenje je zadnje dni vzbudila vest, da sta se Nemčija in Sovjetska Rusija po tajnih pogajanjih sporazumeli, da skleneta nenapadalno kakor tudi trgovinsko pogodbo. S tem so nadaljnja pogajanja Anglija - Francija - Rusija ostala brezpredmetna in, kakor pišejo listi, obroč, katerega je skušala Anglija skleniti okoli Nemčije, razbit.

ANGLEŠKO MNENJE

Na Angleškem presojajo položaj v Evropi resno. V središču dogodkov so tri važna vprašanja: odnos Nemčije do Madžarske po obisku grofa Csakija v Nemčiji, dalje odnos nasproti Poljski in nazadnje odnošaji Nemčije do Slovaške. Kar se zadnjega vprašanja tiče, se londonski tisk strinja v tem, da je Nemčija s sklenitvijo vojaške zveze s Slovaško storila odločilen korak, ki je poslabšal strateški položaj Poljske.

ITALIJA — ALBANIJA

V Tirano, glavno mesto Albanije je prispel italijanski zunanji minister grof Ciano, kjer je svečano odprl novi vodovod v Tirani. Zatem si je ogledal dela, ki se sedaj izvajajo v Albaniji, zlasti pa si je ogledal novi veliki olimpijski stadion, ki se gradi v albanski prestolnici. Ko je prispel na letališče, od kjer se je odpeljal proti Draču, je grof Ciano sprejel brzojav od kralja in cesarja, v katerem mu sporoča, da mu je izročil najvišje italijansko odlikovanje: red Anuncijate. Zaradi te visoke pozornosti je bil grof Ciano zelo ginjen.

Po prihodu v Drač je grof Ciano z italijanskimi teniski pregledal načrte za zboljšanje poljedelske proizvodnje v okolici Drača in drugih albanskih pokrajinah. Ti načrti obsegajo 250.000 hektarov zemlje, ki bi se uporabila za koloniziranje poljedelcev brez svojih posestev. Grof Ciano je prisostvoval tudi polaganju temeljne kamna pri velikem vodovodu, ki ga gradijo Italijani v Albaniji. Ta vodovod bo dovajal vodo v Drač z 12 km daljave, v rezervoar pa bo šlo 2 milijona litrov vode.

ČEŠKI PROTEKTORAT

Vlada protektorata je objavila svoj sklep, s katerim se ureja uporaba jezika v protektoratu. Na temelju te odločbe se bodo morali Slovaki v uradnem obveščanju z uradi protektorata Češke in Moravske ter z nemškimi državnimi činitelji posluževati nemškega jezika. V uradnem obveščanju organov protektorata z uradnimi mesti tujih držav se bo vedno uporabljal tudi nemški jezik, prav tako tudi tam, kjer se je doslej uporabljal češki jezik, bodisi izključno češki ali pa poleg kakšnega drugega jezika. Vsa uradna sporočila bodo činitelji protektorata izdajali v obeh jezikih.

Kongres Delavskih zbornic

Med drugimi vprašanji bo kongres delavskih zbornic na predlog belgrajske Delavske zbornice obravnaval tudi vprašanje enotnega strokovnega gibanja, revizijo zakona o inspekciji dela in navodila za volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov.

Kakor smo že poročali se vrši v mesecu septembru v Beogradu kongres Delavskih zbornic. Sklicanje in delo kongresa pričakuje naše delavstvo z velikim zanimanjem, ker po akcijah, katere vodijo zastopniki Jugorasa in ZZD v Delavskih zbornicah, izgleda, da se bo razvila energična borba za zboljšanje socialne zakonodaje in zboljšanje položaja našega delavstva.

Glede na važnost kongresa je Beograjska Delavska zbornica predložila za dnevni red kongresa sledeče točke:

1. Vprašanje enotnega delavskega strokovnega gibanja v naši državi.
2. Revizija zakona o inspekciji dela.
3. Revizija navodil o volitvah delavskih in nameščenskih zaupnikov.

Vprašanje enotnega delavskega strokovnega gibanja je velike važnosti. Zastopniki Jugoslovanske delavske zveze zastopajo stališče, da je v interesu jugoslovanskega delavstva, da obstoja enoten delavski strokovni pokret, ki bi bil dostojen partner enotnim organizacijam, ki obstojajo na

strani delodajalcev. Samo enoten strokovni pokret je v stanju, da vodi uspešne akcije za zboljšanje gmotnega položaja in socialno zaščito delavcev in nameščencev, med tem ko je večje število strokovnih organizacij samo v korist političnim koristolovcem.

Glede revizije zakona o inspekciji dela stojijo zastopniki Jugoslovanske delavske zveze, kakor tudi ZZD na stališču, da najboljša socialna zakonodaja delavstvu ne koristi, če država potom dobro izgrajenega aparata inspekcije dela ne dela na to, da se ta socialna zakonodaja tudi izvaja in tiste delodajalce, ki socialne zakone kršijo, primerno kaznuje.

Z zahtevo po reviziji navodil za volitve delavskih in nameščenskih zaup-

nikov hočejo zastopniki narodnega delavstva doseči, da dobi ustanova delavskih in nameščenskih zaupnikov primeren ugled in pravice v proizvodnji. Do sedaj se je namreč dogajalo, da volitve obratnih zaupnikov niso bile odvisne od zakonske moči Uredbe, temveč od milosti in razpoloženja lastnika podjetja. Vloga obratnih zaupnikov je s tem postala ne samo nemogoča, temveč so posamezni delodajalci poleg tega obstoječe zakonske predpise še namenoma prezirali.

Iz navedenega je razvidno, da vprašanja, ki se bodo na kongresu Delavskih zbornic obravnavala so za naše delavstvo res velike važnosti in je zato zanimanje delavstva za ta kongres razumljivo.

Uspeh Jugorasa pri volitvah obratnih zaupnikov

Po podatkih inspekcije dela na ozemlju novosadske Delavske zbornice je dobil Jugoras v Vojvodini 480 obratnih zaupnikov.

Če upoštevamo dejstvo, da so tudi v teh krajih do pred tremi leti rdečkarji imeli takorekoč monopol v delavskem gibanju, moramo vsekakor ugotoviti, da je tu njihova slava minula in postaja Jugoras tisti faktor, okoli

katerega se zbira delavstvo Vojvodine v svojem boju za boljšo bodočnost.

Vidne uspehe pri volitvah obratnih zaupnikov beleži Jugoras tudi na ozemlju Delavskih zbornic v Zagrebu in Sarajevu, medtem ko je na ozemlju belgrajske Delavske zbornice odnesel Jugoras absolutno zmago z več sto zaupnikov več kakor vse ostale organizacije skupaj.

Naša borba proti komunizmu

Velenje, 21. VIII. 1939.

Ponovno smo že ugotovili, da naše slovensko delavstvo ni dostopno demagoškim frazama marksizma — komunizma, vsaj v večji meri. Le v nekaterih krajih skušajo posamezni zapeljanci delavstvo varati, mu utirati pot v »rdeči raj«, da sebi priborijo boljše bodočnost.

Tudi pri nas v Velenju imamo nekaj takih, ki bi delavstvu radi natvezili svoje politične karikature, ker mislijo, da jih pri tem nihče ne bo motil in njihovo demagogijo morda celo še potrdil. Zaradi tega je naše velenjsko okrožje ZZD začelo odločno akcijo, da se enkrat napravi konec vsej brezvestni agitaciji med rudarji.

V začetku je bil za nedeljo 20. avg. sklican sestanek rudarjev, na katerem je imel zastopnik centrale ZZD tovariš **Albin Breznik** obširno predavanje o komunizmu, njegovi teoriji in

praksi ter izgledih, ki jih nudi delavskemu stanu v resnici. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano in so navzoči rudarji sledili izvajanjem predavatelja s tem večjim zanimanjem, ker je ta obravnaval vsa vprašanja teorije in prakse komunistov kot dober poznavalec in na podlagi svojih lastnih izkušenj v taboru rdečih osrečevalcev človeštva, o čemer tudi priča njegova knjiga, ki je lani izšla v založbi Mohorjeve družbe pod naslovom: »V plamenih rdečega pekla — spomini političnega kaznjenca.«

Tovariš Breznik nam je prav nazorno obrazložil, da imajo trajni obstanek med komunisti le manjvredni ljudje in ležijo pogoji za to v manjvredni teoriji, ki zahteva le manjvredne nosilce, ti pa v svoji predvsem moralni manjvrednosti niso v stanju, delavstvo voditi v boljše bodočnost. To je jasno pokazal tudi, ko nam je odkril »slavno« preteklost naših domačih rdečih juna-

kov, ki najbrže mislijo, da ni nikogar pod milim soncem, ki bi vedel, kakšen je bil njihov »osvobodilni boj« proletarijata pred leti, ko so številne delavce spravili v zapor — da rešijo svojo lastno proletarsko kožico. Mislijo, da je vse to že pozabljeno in da delavstvo zopet lahko vlečejo za nos na vse mile viže. Zato smo tov. Brezniku prav hvaležni za njegova izvajanja, ker sedaj imamo dokaze, da so naši rdeči junaki res le junaki z jezikom, kožo na trg zanje pa naj nosi ubogi delavec.

Odobranje, ki ga je bil deležen tov. predavatelj, jasno dokazuje, da nam je bilo njegovo predavanje potrebno kakor dež izsušenemu polju. Zato bomo sedaj tem lažje nadaljevali svoj boj proti demagoškemu komunizmu, da privedemo vse še zaslepljene delavce na pravo pot ZZD, ki vodi pošten boj za pravice delavskega stanu.

Slovenski viničarji za svoje pravice

V nedeljo, dne 20. avgusta, se je vršilo ob ½10. uri v dvorani Zadržne banke veliko zborovanje viničarjev. Z avtobusi, kolesi, vlaki in peš so prišle množice viničarjev iz bližnje in daljne okolice mariborskega vinorodnega okoliša, da protestirajo proti nezakonitim odpovedim viničarskih služb viničarjem ter da se jim obrazloži nova uredba o viničarskem redu. Zborovanje je vodil zastopnik SVZ - ZZD tov. **Košnik** iz Ljutomeru, ki je ugodoma omenil pomen zborovanja ter pozval navzoče viničarje k redu in miru, da se ne razburijo radi izjemnih razmer.

Pozdravil je navzoče zastopnike oblasti, okrožja, ZZD, banskega svetnika g. dr. **Millerja**, navzoče člane strokovnih organizacij ZZD, ter vse navzoče zborovalce.

K besedi se je oglašil podpredsednik okrožja ZZD, ki je v daljšem govoru orisal pomen skupnosti delavstva v ZZD in — splošni delavski organizaciji Jugorasa. Zatem je strokovni tajnik ZZD tov. **Rozman Peter** razgalil vso mizerijo viničarskega vprašanja ter v vseh podrobnostih obrazložil novo uredbo tako kot je, obsodil gonjo mariborskih vinogradnikov proti pravni veljavnosti te uredbe ter predložil vsebino spomenice g. banu dravske banovine. Predloženo spomenico so navzoči zborovalci sprejeli z aplavzom in z vzklikanjem našim narodnim voditeljem in g. banu. Spomenica se glasi:

Zbrani viničarji iz: Svečine, Sv. Jakoba, Št. Ilja, Limbuša, Framu, Kamnice, Jarenine, Zg. Polskave, Sl. Bistrice, Št. Petra, Zg. Kungote, Rožpoha, Košakov, Pesnice, Sv. Marjete, Sv. Barbare, Slivnice, Hoč, Bistrice in Razvanja, na svojem velikem stanovskem zborovanju v Mariboru dne 20. avgusta t. l. vsi izrekamo najprej svojo zahvalo vsem našim narodnim voditeljem

in predstavnikom, predvsem Vam, g. ban, kakor tudi Vinarskemu društvu za dravsko banovino v Mariboru, ter prav vsem, ki so s svojim razumevanjem in prizadevanjem kakor koli pripomogli do sedanje nove uredbe o viničarskem redu.

Priznavamo, da se s to sedanjo uredbo viničarskega reda viničarsko vprašanje, ki je socialno in nacionalno vprašanje večine tukajšnjega obmejnega ljudstva, s tem nikakor ni moglo še dokončno rešiti. Vendar pa je z uredbo določitev minimalnih mezd, triletno relativne službene stalnosti in z ustanovitvijo viničarskega sklada ustvarjen velik in nadvse važen korak naprej. S tem smo prepričani, da gredo veliki naporji naših državnih činiteljev in oblasti za tem, da se nam viničarjem kot enakopravnim državljanom in Slovincem, na naši narodni zemlji da vse priznanje in upostavijo naše stanovske pravice. Mi, ti-soči viničarskih družin, ki smo v pretežni meri služili in še služimo neslovenskim ali slovenski narodnosti tujim (če ne celo nasprotujočim) posestnikom vinogradov, smo prvenstveno v vseh teh obmejnih krajih ravno mi ohranili slovenski narodni življenj in s tem tudi naš slovenski Maribor.

Zato danes vsi kot en mož odločno protestiramo in obsojamo organizirano akcijo tistih gotovih elementov, ki hujskajo naše vinogradnike mariborske okolice in Slovenskih goric k odporu proti viničarjem, proti sedanji uredbi viničarskega reda in s tem tudi proti oblasti, ki je to izdala. To svojevrstno hujskanje in sabotiranje sedanje uredbe o viničarskem redu je do danes povzročilo že na stotine po vsem nepotrebnih in neopravičenih službenih odpovedi. Med viničarskim delavstvom je to povzročilo največje vznemirjenost, ogorčenje in nezadovoljstvo. Organizatorji te sabotaže so tolmačili sedanjo uredbo o vi-

ničarskem redu tako enostransko in navično, da so s tem vinogradnike zapeljali k nezakonitim službenim odpovedim svojim viničarjem. Sedanja položaj vinorodnih okolišev sreza Maribor desni in levi breg izgleda tako, kakor da so ti hujskači, gotovi vinogradniki vse več, kakor je kraljevska banska uprava kot državna oblast in po njej izdane uredbe.

Zato zahtevamo:

1. Kraljevska banska uprava naj na svoj način razglasi, da so te službene odpovedi viničarjem iz protesta do uredbe o viničarskem redu nedopustne in protizakonite. Sedanja uredba o viničarskem redu se mora, predvsem kar se tiče viničarskih pravic in prejemkov, izvajati do vseh potankosti. Prejemki in socialni položaj viničarjev od strani vinogradnikov se od dosedanjih ne smejo v ničemer poslabšati.

2. Vse dotične vinogradnike in njihove pomagače, ki so dejanski povzročili in zakrivilo to organizirano gonjo proti pravni veljavnosti sedanje uredbe o viničarskem redu ter tako zagrešili stotine službenih odpovedi viničarjem mariborske okolice, naj se pozove na odgovor in se jih kaznuje kot motilce javnega miru in reda, zlasti, ker je ugotovljeno, da se pri tem bolj zasledujejo posebni cilji, kako zaneti nezadovoljstvo proti sedanjemu vladnemu režimu in oblasti. Ne gre se tu v bistvu toliko za ničemer poslabšati, kateri je itak plod medsebojnega sporazuma z Vinarskim društvom za dravsko banovino v Mariboru kot predstavnikom vinogradnikov in s Strokovno zvezo viničarjev ZZD v Ljutomeru kot predstavnikov viničarjev, kakor za zgolj posebno politično spletkarjenje sedanjemu režimu nasprotnih elementov.

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Naša borba - naša rast

Nova postojanka ZZD v Laškem

V nedeljo 20. t. m. je bil pri nas ustanovni občni zbor, za katerega je bilo že dalje časa veliko zanimanje. Občnega zbora se je udeležil zastopnik centrale tov. Luzar, ki je zbranim delavcem in delavkam opisal važnosti organizacije in koristi, katere morejo uživati zavedni in disciplinirani člani.

Še so sledovi pri nas v Laškem za marksisti, ki so svoj čas vodili nekaj desetnih delavcev. To se pozna najbolj pri tem, da ni v nobeni tovarni obratnih zaupnikov.

Mladi smo še, zato s toliko večjim zaupanjem gledamo v bodočnost. Po načrtu, ki smo ga zasnovali na podlagi izvajanja zastopnika centrale, mora priti v naše vrste sleherni delavec, ostali bodo izven vrst naše organizacije le tisti, ki so svoji lastni nasprotniki.

V odbor so bili soglasno izvoljeni: predsednik: Plahuta Martin, podpredsednik: Klinar Adam, tajnik: Kužnik Jože, Namestnik tajnika: Hačič Antonija, blagajnik: Guček Franc. — Nadzorni odbor: Plahuta Franc, Železnik Franc, Zupan Marija.

Imenovani odbor je pooblaščen organizirati delavstvo v Laškem, kakor tudi pobirati pristopnino, dočim se mora plačati mesečna članarina blagajniku tov. Guček Francetu.

Delavci in delavke, ne stojte ob strani, ampak vsi v vrste ZZD, da si ustvarimo lepšo bodočnost!

Vuhred

V nedeljo 27. VIII. t. l. bo po službi božji ob 1/2 10. občni zbor ZZD za Vuhred in okolico v gostilni Zgerm. Ker pridejo važni govorniki, so delavci vljudno vabljeni ob blizu in daleč!

Boh. Bistrica

Naša mlada podružnica ZZD v Boh. Bistrici prav pridno dela. Redno ima svoje seje, kjer obravnavamo delavska vprašanja. Z novo delavsko organizacijo so vsi njeni člani zelo zadovoljni. Tudi število članstva vsak dan bolj raste. Odslej bo imela naša ZZD dva delavska zaupnika, na katere se boste z vsem zaupanjem obračali.

Sestanek vsega članstva bo v nedeljo 3. septembra t. l. ob 11. uri v Prosvetnem domu. Tovariši delavci, pridite, da se pogovorimo važne stvari. Gre za vas same. Pridite še novi člani. Čim močnejša bo naša organizacija, tem več in lažje bo za nas storila. Bog živi!

Topolščica

Naša organizacija raste in napreduje, temu je dokaz udeležba na sestanku, ki se je vršil 19. t. m. pri nas v Topolščici.

Zastopnik centrale je v svojem govoru opisal stališče, ki ga mora zavzemati organizacija ne glede na to, kdo je njegov delodajalec, ali je to zasebnik ali pa država. Delavstvo mora priti do svojih pravic, ako je složno, to se pravi organizirano.

Stanje, ki je nešteto krat tudi nevzdržno, se polagoma zboljšuje. Ni res, kar trdi včasih kakšen nasprotnik naše organizacije in kar je citiral po § nekakšnega zakona o državnih uradnikih tudi naš upravnik ob priliki, ko je eden izmed naših članov po odsluženih orožnih vajah zahteval tritedensko mezdo in katero mu upravnik ni hotel izplačati. Pozneje pa je upravnik dobil nalog, da mora zahtevani znesek takoj izplačati. Iz tega se torej vidi, da se velikokrat nekateri gg. skrivajo še za predpostavljene in si tolmačijo zakone sebi v prid, odnosno delavcu v škodo.

Tovariši delavci in delavke, kar tako naprej, in pri tem ne pozabite, da ni dosti, ako prihajate redno na sestanke in predavanja, ampak da najpozneje do 10. vsakega v mesecu točno poravnate članarino. Radi par zamudnikov v bodoče ne bomo odlašali z obračuni in naj posledice nosisijo malomarneži; sicer jih je pa prav malo.

Ormož

V soboto 19. t. m. zvečer po šihu smo imeli v prostorih gostilne Skoršič svoj članski sestanek, katerega se je zlasti ormoško opekarsko delavstvo polnoštevilno udeležilo. Strokovni tajnik tov. Rozman P. iz Maribora je podal lepa izvajanja o praktični krščanski strokovni organizaciji delavcev. Marsikatero njegove besede so zadele v živo. Ni dovolj samo to, ako je kdo vpisan kot član in četudi v redu članarino plačuje. Treba je, da pripadnost k naši organizaciji, zlasti h krščanski organizaciji, vsikdar tudi z osebnim vzgledom in ravnanjem dokažemo. Naša skupnost mora biti dejanska, doživljena. Organiziran delavec se mora po svojem obnašanju povsem razločevati od onih iz neorganizirane črede. Govornik je žel odobravanja vseh.

Maribor

Imeli smo volitve delavskih obratnih zaupnikov v tovarni Teksta. Letos je tu ZZD prvič nastopila in dobila vseh šest zaupnikov. Tudi nasprotniki so hoteli dobiti kak delež, pa so zamudili pravi čas predložiti svojo listo. Sedaj pa se hudujejo, češ da smo nasilni in še kaj. Tudi na stavbi Mavrič v Cafovi ulici smo dobili vse tri zaupnike. Želeli so si jih rdeči, pa so tudi prišli prepozno.

ZZD Trbovlje

Zaupniki in rajonski blagajniki! Važno! Seja zaupniškega zbora se vrši v nedeljo, dne 27. t. m. v pisarni ZZD v društvenem domu, soba št. 9 ob 6. uri popoldne; za vse zaupnike je nujna dolžnost, da se seje udeležijo, ker so na dnevnem redu neodložljive zadeve; v prvi vrsti: konstituiranje odbora zaupnikov in raj. blagajnikov ter določitev njih delokroga; navodila za ideološko propagando itd.

Poročilo o seji od dne 19. t. m. v pisarni ZZD.

Seja se je pričela ob 6. uri pop.; predsednik tov. Jesih je ob otvoritvi ugotovil sklepčnost ter na željo odbora podal nekaj smernic za organizatorično delo v bližnji bodočnosti; nato je sporazumno z odborom poveril odbornika tov. Kunstelja, da prevzame izgraditev zaupniškega odbora; določen je bil tudi termin za sklicanje istih; za permanentno službo v pomoč tajniku tovarišu Dolarju so se prostovoljno prijavili člani odbora, tako da bo v pisarni dnevno poslovanje od 4. do 6. ure pop. zagotovljeno.

Člani, ki še niso zamenjali začasnih potrdil za članske izkaznice, to lahko sedaj storijo vsak dan pop. od 4. do 6. ure.

Pri raznoterostih je preds. tov. Jesih na željo podpreds. tov. Prašnikarja odboru pojasnil razmerja med sindikati, korporacijami in Delavsko zbornico; primerjal fašistični ustroj družbe ter pri tem opozoril na nedavno izšlo knjigo dr. Žebota, na kar se v poznejših dopisih še povrne, ker je vzbudila med članstvom mnogo zanimanja in pozornosti.

Poročilo o članskem sestanku ZZD v novi dvorani društva doma dne 20. t. m.

Ob napovedani uri, točno ob 6. je tovariš Jesih otvoril sestanek ter pred prehodom na dnevni red poročal o delu, ki ga je odbor vršil od ustanovnega občnega zbora doslej; opozoril je zlasti na rovanjenje nasprotnikov ter pozival članstvo k odpornosti in vztrajnemu delu za napredek organizacije, nakar je prešel na dnevni red: Podrobna ureditev organizacije. Tajnik tov. Dolar je poimensko prečital ves zaupniški zbor ter jim pojasnil njih delokrog; nato je predlagal rajonske blagajnike, ki so jih navzoči člani enodušno odobrili. Na samostojen predlog, ki ga je sprožil tov. Ham prejšnji dan na seji, za ideološko vzgojo članstva, je predsednik tov. Jesih v izčrpnem govoru pojasnjeval pomen tiska in naših sestankov; opozarjal je na tozadevna sredstva, ki jih imamo na razpolago; pri tem je z velikim elanom poudarjal pomembnost naše organizacije v širšem in ožjem krogu domovine. Pozival je članstvo, da po svojih zaupnikih sporoča organizaciji o vseh šikanah in zapostavljanju, kateremu bi bili izpostavljeni bodisi kot delavci sploh, bodisi kot člani ZZD. Naša organizacija bo imela vedno dovolj sredstev, da nasprotnikom enkrat za vselej zajezijo njih pristaštvo in jim da čutiti, da brezdomni marksisti med našim narodom nimajo ne vpliva ne moči. K zaključku je še podpredsednik tov. Prašnikar z navdušenim govorom, ki bi vžgal tudi največje omahljivce, bodril tovariše k vztrajnosti in zavlačivosti. V svojem lepem govoru je pokazal vso moč in energijo, ki jo naj bi imel vsak naš član. Vsi navzoči so mu navdušeno pritrjevali. Preds. tov. Jesih se mu je zahvalil v imenu vseh za bodrilo ter mu čestital, nakar je zaključil dobro uspel sestanek.

Poljčane

V kamnolomu Debelak Antona se dalj časa vodijo borbe za zboljšanje mezde delavstva. Sedaj so tam zaposleni delavci sklenili organizirati se v ZZD. Dne 17. t. m. se je v opoldanskem odmoru vršil že tozadevni sestanek. Tov. Rozman Peter iz

Maribora je navzočim podal vsa potrebna navodila, kako si strokovno organizacijo ustvariti, kako pojmovati in kaj tudi od nje pričakovati. Izvolili so si petčlanski odbor. V najkrajšem času se bo sklical sestanek vseh kamnolomskih delavcev iz poljčanske okolice, da se vsi združimo in postavimo v obrambo za svoje pravice.

Rudarjem v Zabukovcu je potrebna pomoč

Življenjska raven rudarjev v državnem premogovniku v Zabukovcu pri Grižah je zelo bedna. Zasluzek teh rudarjev še daleč ne odgovarja skromnim eksistenčnim pogojem, četudi delajo vse delovne dni. Tem bolj pa postane stvar obupna, če pride praznovanje, ki je v tem rudniku zelo pogostno. V preteklih treh mesecih so zopet praznovali in sicer je dobra polovica rudarjev imela mesečno po 19 do 22 delovnih dni. Kot vzroke pomanjkanja dela navaja uprava rudnika pomanjkanje naravnih, čiščenje bazena itd. Povprečni mesečni čisti zasluzek kopača, ki opravlja najtežje delo, znaša z odtegljaji vred din 840.— najmanj pa 669.— din. Zasluzek učnih kopačev pa je povprečno mesečno za 100.— din nižji, toda zasluzek vozačev je še za 10.— do 150.— din nižji od zasluzka učnih kopačev. S tem zasluzkom ne more delavec dostojno živeti, zlasti če mora skrbeti za družino. Temu zasluzku odgovarja tudi zadolžitev rudarjev, ki dolgujejo zgolj na življenjskih potrebščinah v konzumu 95.000 din. Najbolj pa kažejo vso bedo rudarjev njihova stanovanja. Večje število rudarskih družin stanuje v zasilnih zidanih barakah, ki so bile postavljene v svetovni vojni za italijanske ujetnike, ko so kopali v tem rudniku. Stanovanja so natrpana, posledica tega pa je, da se tu širi jetika, ki uničuje našo delavsko mladino. V enem teh stanovanj v baraki stanuje družina v sobici in kuhinji z 8 otroki. Stanovanj uprava ne pobeli, da so črna in umazana. Razumljivo je, da si delavci s tako bormim zasluzkom sami ne morejo prečistiti stanovanj.

Na posredovanje narodnega poslanca in podpredsednika skupščine g. Alojzija Miheliča je g. minister za rude izdal naredbi, da se mora delati, če so naročila ali ne. Ta ukaz se prvotno ni izvršil in šele na ponovno intervencijo in ponoven ukaz g. ministra se je praznovanje ukinilo. Da se odpomore neznošnim stanovanjskim prilikam v Zabukovcu, sta poslanca gg. Mihelič Alojz in Rudolf Smersu storila potrebne zveze, da se nakaže denar in prične z gradnjo delavskih stanovanj. Nakazanih je bilo 175.000 din, toda zgradila se je samo vila z dvema uradniškimi stanovanji.

Soteska

V 8. številki »Ljudskega glasa« beremo članek, da se je v naši dolini ustanovila nova podružnica. Nam zelencem očitajo teror, da smo hoteli obdržati večino v podjetju. Ob volitvah obratnih zaupnikov smo videli, da je ravno ta »svobodna« organizacija agitirala za udeležbo pri volitvah z grožnjo, da kdor ne bo volil rdeče sodruge, da bo ob delo; ne vemo pa, od kod imajo ti mogočnjaki toliko moči? Govore, da smo organizacijo izrabljali v politične svrhe. Pri naših rdečkarjih pa vidimo isto, mi si pa štejemo v čast, da smo pri tej strokovni organizaciji, ki sedaj obstoji in bo obstajala še naprej brez naših rdečkarjev. Da pa ne bo pri nas z rdečim nebesom nič, bodo pokazali bližnji dogodki.

V točki o cerkveni oblasti in da so protidržavni in nenarodni, vedo pa najboljše sami; če pa to žele, jim pa še mi povemo, kako in kaj.

Tudi naš ustanovni občni zbor je potekel v najlepšem redu po udeležbi članstva, a sedaj se je ločila ljulika od pšenice, dočim boste vi sodrugi ostali še brez ljulike, sodeč po dosedanjih izjavah vaših članov. Glede vašega odbora pa pripomnimo samo to, da ni moglo potekati vse v najlepšem redu, ker se je g. sodrug pokazal po vpregledu v imenik odbornikov strašno razburjenega, ker je za predsednika novo ustanovljene podružnice zamenjal našega najagilnejšega bivšega predsednika, ki je še danes odličen član naše organizacije na Jesenicah in vemo, da se k vam najbrže še naslikati ne da.

Radi tistih družabnikov želimo, da jih imenoma navedete z konkretnimi dokazi, ali pa molčite, ker za obračun ne veste ne ure ne dneva.

Za pozdrav se jim pa lepo zahvalimo za junaštvo, ki so ga pokazali pri trganju naših lepakov. Vedo pa naj, da so pri delavnosti njihovega vodje, ki kot smo videli, zelo dobro pozna zakon o navodilih obratnih zaupnikov, izgubili vsaj enega zaupnika.

Domače novice

DELO ZA SPORAZUM

Na poti do sporazuma je storjen velik korak naprej, ki bo vprašanje končno odločil. Potem namreč, ko je v pogajanjih za sporazum nastal zopet mal premor, so se vnovič sestali strokovnjaki, to je trije srbski in trije hrvatski profesorji za državnopravna, političnoupravna in gospodarska vprašanja ter sedaj v vasi Božjakovini pri Zagrebu nadaljujejo svoje delo, ki bo, kakor se naglaša v merodajnih krogih, končano najbrž še pred koncem tega meseca.

Potem ko bodo strokovnjaki v Božjakovini izdelali skupen načrt končnega sporazuma, ga bodo predložili vladnemu predsedniku g. Cvetkoviću in dr. Mačku, da ga pregledata in se o njem sporazumeta, pa da ga predsednik vlade predloži v podpis knezu namestniku princu Pavlu oziroma kraljevemu namestništvu. Kakor znano, so strokovnjaki, ki delajo v Božjakovini, na hrvatski strani dr. Krbek, dr. Šutej in dr. Filipančič, na srbski strani pa dr. Ilić, dr. Konstantinovič in dr. Tasić.

PROSLAVA 25-LETNICE CERSKE BITKE

V soboto, dne 19. t. m. je bila na Ceru krasna in velikanska ljudska proslava zmage srbske vojske na Ceru. Od vseh strani se je zgrnilo ogromno ljudstva, da s svojimi odličniki na čelu proslavi petindvajsetletnico slavne bitke na Ceru, ko je srbska vojska po štiridnevni bitki premagala Potiorekovo divizije in jih zapodila nazaj čez Dravo. To je bila prva sijajna zmaga v zgodovini dolge svetovne vojne!

Na dan proslave so se zgrnili okoli spomenika na mestu bitke tisoči in tisoči iz Podrinja in Mačve. Cesta od Šabca do Tekerica, ki je 32 km dolga, je bila ena sama nepretrgana veriga ljudi, ki so hiteli na mesto proslave. Pred spomenikom so bila določena slavnostna mesta za nosilce Karadjordjeve zvezde, Belega orla, Albanske spomenice in druge.

Po cerkvenih obredih, ki jih je opravil patrijarh Gavrilo, je govoril prvi predsednik vlade Dragiša Cvetković. Določil je pomen velike zmage srbske vojske in poudaril, da nas morejo težki časi, ki se zbira okoli nas, ob 12. uri pomiriti, nas izmodriti in prepojit z duhom cerskih junakov.

NAŠE ZASTOPSTVO V MEDPARLAMENTARNI ZVEZI V OSLU

Z vsega sveta so prihitali v norveško prestolnico številni senatorji in poslanci, da bi v mestu, kjer je bila nekoč podeljena prva Nobelova mirovna nagrada, delali za tisto, kar je danes najvažnejše vsem narodom in vsem ljudem na svetu — za splošni mir. Tudi Jugoslavija je poslala na letošnje jubilejno zasedanje močno zastopstvo senatorjev in poslancev. Jugoslovansko zastopstvo vodi prosvetni minister in bivši predsednik Narodne skupščine g. Stevan Čirič, v zastopstvu pa sta tudi senator Smodej in poslanec dr. Jure Koc.

Letošnje zasedanje je jubilejno — petdeseto v vrstnem redu. V zvezi so zastopani skoraj vsi parlamenti na svetu.

PROTI TUJIM STROKOVNJAKOM

Proti tujim strokovnjakom, ki naj bi urejali pri nas razna gradbena dela, so nastopili belgrajski inženirji in arhitekti. Zlasti jih je zbudilo dejstvo, da je bil povabljen v Belgrad nemški gradbenik inženir March, graditelj znanega velikanskega olimpijskega stadiona v Berlinu. Tudi v Belgradu nameravajo zgraditi podoben stadion. Toda odločujoči se niso obrnili na domače arhitekte, temveč takoj na tujca. Domači arhitekti se čutijo zaradi tega ponižane, ker se jim s tem sploh odreka vsaka sposobnost. Na svojem sestanku so zato sestavili spomenico, v kateri protestirajo proti preziranju njihovega stanu in proti nepotrebnemu uvažanju tujih »strokovnjakov« v našo državo.

HRANILNO-KREDITNA ZADRUGA JUGORASA V PANČEVU.

Belgrajska Delavska zbornica je dala iniciativo za osnovanje delavskih in nameščenskih zadrug. Ta akcija zbornice je dobila konkretno obliko v resoluciji, ki je bila sprejeta na izredni skupščini zbornice.

Da vsem delavcem in nameščencem pomaga pri ustanovitvi in organiziranju zadrug, je izdala zbornica primerna navodila.

Med prvimi organizacijami, ki je pristopila k organiziranju zadrug, je podružnica Jugorasa v Pančevu. Pretekli teden se je vršil ustanovni občni zbor Hranilne in kreditne zadrug za zgradbo delavskih stanovanj »Svoj dom«. Na občnem zboru so bila sprejeta pravila zadrug in izvoljena uprava. Na sam dan občnega zbora se je vpisalo čez 80 zadrugarjev.

Gradbeni — Ljubljana

Bliža se tretji september, dan, ko bo gradbeno delavstvo manifestiralo za novo kolektivno pogodbo in s tem za močno ZZZD in zadovoljno gradbeno delavstvo.

Naj ne bo ta dan nobenega gradbenega delavca, ki bi iz malomarnosti ostal doma. Vse spremembe in predlogi k novi kolektivni pogodbi, ki jih vodstvo ZZZD pripravlja, mora celotno gradbeno delavstvo odobriti ali odkloniti. Ne pustite se zavajati od marksističnih trabantov, ki trsijo, da bo ZZZD sedanjo kolektivno pogodbo poslabšala. Gradbeni delavec, 3. septembra tvoje pravice zahtevaj in potem tvoje močnejše, edino delavske organizacije uresniči.

Zato 3. septembra ob 9. uri dopoldne vsi v Delavsko zbornico.

E. C. Ž. — ZZZD Ljubljana

Naša strokovna skupina je imela dne 18. VIII. t. l. svoj redni sestanek, ki se je vršil v gostilni »Triglav« blizu remize. Sestanka se je udeležilo vse naše članstvo, razen onih, ki so bili službeno zadržani.

Sestanek je vodil tov. Suštaršič. Tov. Suštaršič je tudi poročal o izidu volitev, ki so se vršile v podjetju ECŽ. Dejal je med drugim, da je uspeh glede razmer, v kakršnih se nahajamo, zadovoljiv. »Toda ne volitve, ampak naše delo naj dokaže, da je naša strokovna skupina bila prepoštena«. Za njim je govoril g. Kozamer-nik. Navajal je izide volitev iz drugih podjetij. Vsi rezultati pričajo o moči ZZZD. Tudi o naši strokovni skupini se je izrazil zelo pohvalno.

Sklep nas vseh, ko smo zapuščali sestanek, je bil ta, da bomo s svojim delom, ki ga vršimo, dvignili našo strokovno skupino, da bomo vseh vseh branili njeno čast, da bomo v okviru skupine zboljšali položaj vseh. In takrat boste tudi vi, ki danes nekako pomilovalno gledate na nas, spoznali in priznali naše delo.

(Nadaljevanje z 2. strani.)

3. Zbrani viničarji Vas, g. ban, vljudo prosimo, blagovolite čimprej odrediti po uredbi predpisani obrazec za viničarske pogodbe.

4. Blagovolite čimprej izdati avtentično tolmačenje uredbe o viničarskem redu zlasti, kar se tiče vseh bodočih viničarjev, kateri nikjer ne smejo biti manjši od dosedanjih, da se zaščiti dosežena relativna službena stalnost, da sme viničar pri odselitvi vzeti s seboj prav vse, kar je njegova last, da se ne sme pijača, drva in travišča zaračunavati v viničarjevo minimalno mezdo. Sedaj v uredbi o viničarskem redu določene minimalne mezde itak daleč ne odgovarjajo eksistenci viničarjev, zato tedaj morajo ostati vsi dosedanja naturalni prejemki neokrnjeni in v denarno mezdo ne vračunani. Tendence zboljšati gnotni položaj viničarskemu delavstvu, nikakor ne sme, že iz prevažnega narodnega in državnega obmejnega vidika, po nikomur biti ovirana, najmanj pa okrnjena, kakor se to sedaj hoče upostaviti v tukajšnjih viničarskih krajih.

Visoko spoštovani gospod ban! Viničarji iz vseh zgoraj navedenih krajev Vam spontano izražamo svoje polno zaupanje in spoštovanje. To v trdnem prepričanju, da nam boste z vso svojo visoko avtoriteto oblasti stali tudi ob tej bridki borbi in preiskušanju za naše stanovske pravice ob strani, ko smo po hujšakstvu neodgovornih ljudi iz vinogradniških krogov sedaj kar v masah odpušeni in pognani na cesto. To samo zato, ker nam je državna oblast dala samo tisto pravico, ki nam gre, to v obliki sedanje uredbe o viničarskem redu. S tem smo ogroženi v svoji najskromnejši eksistenci. Vsa Vaša razpoložljiva pomoč v tem oziru naj se nam nudi čimhitreje, da ne bi izbruhnila še incidenti, ki že pretijo in se jih bojimo, da v zvezi s tem ne bi nastopile še kar najhujše posledice za obe strani, viničarjev in vinogradnikov.

*

Po vsestranski debati o novi uredbi je predsednik zborovanja tov. Košnik predlagal, naj se iz današnjega zborovanja pošlje g. ministru, našemu velikemu prijatelju g. Snoju pozdravno pismo. Z aplavzom in vzklikanjem je bilo pozdravno pismo sprejeto, v katerem g. ministra mariborski viničarji prosijo zaščite in se z zaupanjem k njemu zatekajo v tej bridki borbi, nakar je predsednik lepo uspelo zborovanje zaključil s pozivom k vztrajnosti v borbi po svoji strokovni organizaciji viničarjev. Zborovanje je naš odločen odgovor na reakcijo in hujšanje proti viničarjem in novi uredbi. Viničarji so se z mirnim srcem vrnili na svoje domove, ker selil se niti eden viničar ne bo.

Proti samovolji kartelov

Predvsem, mi smo za red. Kjer je red, tam so splošne koristi najbolj vidne in delo za obči blagor je mnogo uspešnejše. V urejenih razmerah je mogoča tudi obramba delavskih interesov in s pridom se lahko pospešuje splošno blagostanje. Nasprotje pa je nered, v katerem skupnost trpi in se košati le poedinci.

Vir nereda pa je povsod samovolja posameznika, ki se ne podredi koristim skupnosti, ki goji le svoje smotre in črpa za poedince iz dobrin, ki bi morale biti last vseh.

Urejenost zahteva, da se vse in vsak podredi potrebam in stremljenjem skupnosti. Tako mora biti tam, kjer je red in je splošna blaginja najvišji zakon, uveljavljanje vsakega narodnega sloja in sleherne gospodarske panoge, posameznika in socialnih skupin skladno z občim gibanjem in splošnimi skupnimi potrebami in mora biti le v službi celotnega kulturnega, socialnega in gospodarskega napredka narodne zajednice.

Hočemo, da je tako tudi pri nas, in še prav posebno hočemo kot predstavniki slovenskega delavstva.

Zato obsojamo, kar počne pri nas papirni kartel, ki je v zadnjem času postal aktualni predmet obče pozornosti zaradi početja, ki je vzbudilo splošen odpor in ogorčenje, in ki je tipičen primer samovolje ene gospodarske panoge na račun in škodo splošnosti.

Papir moremo pri nas producirati za vso potrebo in lahko ga tudi izvažamo v znatni količini. Delavstvo, zaposleno v papirnih tovarnah, ima zelo nizke mezde. Surovin je dovolj in se pocenjujejo. Saj tudi preje niso bile pretirano drage. Vsakdo bi pričakoval in naravno bi bilo,

da bi bil papir poceni, da bi bil olajšan razvoj tiska, ki je za kulturno življenje in ljudsko prosveto osnovne važnosti.

Nasprotno pa je pri nas papir neizmereno drag. To je dosegel kartel, ki so ga pred leti osnovala tovarne papirja, ko so monopolizirale vso papirno produkcijo in zaslužile ves konzum papirja, kateremu so s pomočjo visokih zaščitnih carin narokovale pretirane cene z izključnim namenom, da nadalje grmadijo ogromne milijonske vsakoletne dobičke.

In tako imamo danes nemogoč položaj, da vsak delavec, nameščenec, kmet in sploh mali človek — saj smo narod pretežno malih ljudi — čim prime knjigo v roko, kupi časopis, piše pismo, skratka zaživi najskromnejše kulturno življenje, plačuje papirnemu kartelu visoke dajatve, da ta zbira dobičke, da daje znatne dividende, pomnožuje ogromne investicije, plačuje posamezne izvoljene z mesečnimi prejemki po 30 in po 60.000 dinarjev. Delavci pa dobivajo za naporno delo po 2.50, 4.— do 4.50 din na uro. To početje je greh na narodnem telesu. Ljudstvo dela, plačuje, hira — posamezniki pa izrabljajo položaj, bogatje in nemarno tratijo življenje.

Samo pri kuvertah so se cene dvignile za okoli 70%, odkar deluje papirni kartel. Zato pa je kartel ustavljen kar tri tovarne za kuverte in delavstvo praznuje brez zaslužka ob praznih mizah skupno s shiranimi družinami. Ali je to dopustno?

Uspešno in dobičkanosno delovanje papirnega kartela pa gre dalje. Nedavno je sklenil dogovor z nemškimi papirnimi tovarnimi. Po tem dogovoru bodo nemške tovarne uvozile v Jugoslavijo letno kar 460 vagonov papirja za znatno zvišane ce-

ne. Namesto da bi torej naše tovarne polno obratovala in zaposlevala naše delavstvo in bi lahko celo izvažale naš papir širom po svetu, bo papirni kartel, ki so ga osnovala naše tovarne, uvažal tuj papir, pri tem pa ustavljal obrate svojih tovarnen, omejeval produkcijo, odpuščal delavstvo in stotinam slovenskih delavskih družin ogrožal obstoj.

Ali ni to nezaslišano!? Papirni kartel sam pa je zopet dvignil cene papirja, ker je preprečil vsako konkurenco, in dobički bodo še večji nego so bili doslej, čeprav bodo obrati počivali in nezaposleno delavstvo gladovalo. Pri tem je naš papirni kartel poskrbel tudi, da bodo znatno višje cene uvoženega papirja, ker se je tako dogovoril s tem, da si dobiček delita nemška papirna industrija in naš papirni kartel, plačevalo pa bo težke milijone naše ljudstvo, če bo hotelo vzdržati svojo skromno slovensko kulturo.

Samovolja, kakršno uganja papirni kartel, širi svoje slabe posledice v vse smeri. Slabi gospodarski življenje, ubija delavnost in napredek nacionalnega gospodarstva, ovira kulturno uveljavljanje ljudskih množic, uničuje narodno premoženje, ker ga izčrpa v korist posameznikov in celo tujega gospodarstva, zaslužuje gospodarsko našo državno skupnost, množico nezaposlenost in jemlje delavstvu obstoj ter tepta vse možnosti za doseg ljudske blaginje.

Tako početje mora najti sodnika! Nedopustno početje obsojamo in obtožujemo povzročitelje. Red hočemo, zato hočemo preprečenje samovolje, zahtevamo spoštovanje zakonov od vseh in še zlasti od onih, ki s svojim početjem v taki meri ogrožajo narodno blaginjo.

Delo ZZZD na strokovnem polju v prvem polletju 1939

JANUAR:

Dr. Artur Perger, Mislinje.

Predlagali smo podjetju podaljšanje stare kolektivne pogodbe.

Čevljarji, Žiri.

Čevljarska podjetja so odpovedala 12. januarja kolektivno pogodbo.

FEBRUAR:

Dr. Artur Perger, Mislinje.

23. februarja se je vršila poravnalna razprava, katere se podjetje ni udeležilo. Zahtevali smo ponovno razpravo, ker je podjetje neupravičeno znižalo mezde in ni hotelo skleniti nove kolektivne pogodbe.

Čevljarji, Žiri.

Ker za mezno gibanje razmere še niso zrele, gibanje počiva.

Remec & Co., Duplica.

Dne 24. februarja smo sklenili sporazum, s katerim se 160 delavcem za 10% zvišajo plače.

Maček & Hren, Dolnji Logatec.

Vložili smo 21. februarja osnutek kolektivne pogodbe.

A. Mergenthaler, Ljubljana.

Vsled neupravičenega odpusta naših članov se je 25. februarja vršila prva poravnalna razprava, ki pa je bila brezuspešna.

MAREC:

Dr. Artur Perger, Mislinje.

9. marca se je vršila poravnalna razprava v sporu s tem podjetjem, ker je isto neupravičeno delavstvu znižalo plače in ni hotelo pristati na pogajanja za novo pogodbo. Ker prva razprava ni bila uspešna, se je takoj nato vršila druga. Ker je bila tudi ta brezuspešna, je 10. marca ob 6. uri zjutraj izbruhnila stavka.

Čevljarji, Žiri.

Radi neugodnih razmer je mezno gibanje počivalo.

Maček & Hren, Dolnji Logatec.

13. marca je bila podpisana kolektivna pogodba, s katero so se za 25 par na uro zvišale delavske mezde.

Štifter Ludvik, tovarna perila, Murska Sobota.

7. marca je bila sklenjena kolektivna pogodba, s katero so se uredili delovni odnosi, akordne postavke in plače.

Parna žaga, Soteska.

17. marca smo vložili na ZDU osnutek nove kolektivne pogodbe.

A. Mergenthaler, Ljubljana.

2. marca se je vršila poravnalna razprava v sporu s tem podjetjem radi neupravičenega odpusta naših članov.

KID, Jesenice.

27. marca je bil sklenjen dodatek k obstoječi kolektivni pogodbi.

APRIL:

Dr. Artur Perger, Mislinje.

11. aprila je bila sklenjena nova kolektivna pogodba, s katero se je likvidirala že

peti teden trajajoča stavka in so se delavstvu za 25 par na uro zvišale plače.

Čevljarji, Žiri.

19. aprila so se vršila pogajanja za novo kolektivno pogodbo.

Parna žaga, Soteska.

Vršili so se z ZDU pismeni razgovori za sklenitev pogodbe, končno odločitev pa se je prepustilo razsodišču.

Sešir, tovarna klobukov, Škofja Loka.

6. aprila je bil sklenjen sporazum, s katerim se je delavstvu izplačalo kot velikonočno nagrado še 14 dnevno mezdo poleg redne plače.

MAJ:

Čevljarji, Žiri.

26. maja so se vršila ponovna pogajanja za kolektivno pogodbo.

Trboveljska premogokopna družba.

31. maja je bil sklenjen dodatek h kolektivni pogodbi, s katerim so se za pribl.

4.000.000.— din letno zvišali delavski prejemki.

JUNIJ:

Čevljarji, Žiri.

Vršili so se pismeni razgovori za sklenitev pogodbe.

Parna žaga, Soteska.

17. junija je zasedalo razsodišče med ZDU in Auerspergom in sklenilo v zadevi kolektivne pogodbe, da mora, če delavstvo to želi, podjetje Auersperga isto skleniti.

»Titan«, Kamnik.

26. junija je bil sklenjen sporazum, s katerim so se delavstvu za 3% zvišale plače.

Frangeš Franc, žaga, Hoče pri Mariboru.

15. junija je bila podpisana kolektivna pogodba, s katero so se uredili delovni odnosi in plače.

ZZD v Beli Krajini

V soboto dne 12. t. m. so se pri nas v Črnomlju vršile volitve obratnih zaupnikov. Pri gradnji proge Črnomelj — Vrbsko smo dobili vseh 6 zaupnikov.

Ob tej priliki smo imeli tudi članski sestanek, na katerem je zastopnik centrale opisal pomen in namen naše organizacije in važnost, kakor tudi delo obratnih zaupnikov. Med drugim je poudarjal, da se bo organizacija trudila za zaščito naših delavskih pravic in zboljšanje položaja v prvi vrsti za člane, ki so aktivni, to se pravi za tiste, ki bodo imeli v redu plačano članarino.

Ta dan so se izvršile volitve tudi po drugih obratih, kjer imamo že delno organizirane delavce in so bile tam postavljene naše kandidatne liste. Pri gradnji dveh velikih stavb, katero delo izvršuje stavbenik g. Žiberna iz Novega mesta, so delavci tudi sestavili kandidatno listo in tako hoteli izvesti volitve, da bodo imeli polnopravno zastopstvo po svojih treh zaupnikih. Skoro neverjetno, pa vendar je le res, da podjetje ni pristalo na skrajšan volilni postopek. Zastopnik centrale se je tako sam oglasil pri podjetniku in mu predložil stavbinsko kolektivno pogodbo, v kateri pod členom 7 bi morali vsi delodajalci pristati na skrajšan volilni postopek. Mogočni delodajalec pa je zavrnil tudi tega in sicer takole: »Mene prav nič ne briga kolektivna pogodba, kakor tudi ne obratni zaupniki. Zame velja le obrtni zakon. Ob vsaki priliki, ko me toži delavec, mi citira sodišče obrtni zakon in nikoli kolektivno pogodbo.« Iz tega se da veliko razbrati in ugotoviti, da je ta delodajalec ne samo nasproten organizaciji in kolektivni pogodbi, ampak da ta kolektivne pogodbe in obrtnega zakona niti dobro ne pozna.

Delavci zaradi tega ne bodo brez zaup-

nikov, ampak bodo zahtevali, da se predlagane in tako tudi izvoljene obratne zaupnike na Inspekciji dela (banski upravi) registrira, mesto zapisnika (sporazuma z delodajalcem obrazec 3A) pa mora služiti čl. 7 stavbinske kolektivne pogodbe.

Vsi delavci in delavke v Črnomlju in okolici, ki še niste pristopili k naši organizaciji, storite to čim prej, da boste tako vredni in deležni zaščite, ki nam jo more nuditi le naša krščanska strokovna organizacija Zveza združenih delavcev.

Jugoras — demokracija in še kaj

Na Zakotnikovi žagi v Šiški je večina delavcev organiziranih v ZZZD. Tudi pri zadnjih skupščinskih volitvah je vse delavstvo z izjemo 3 volilo narodnega voditelja dr. Korošca. Vse to ni motilo gotove ljudi, da bi ne pozvali zastopnika NSZ, da izvede volitve. Da bi bile volitve vse kar »demokratske«, so sestavili volilni odbor, ki je določil za obe kandidatni listi bele glasovnice — kjer so napisali na ene demokratska lista — a na druge jugorassovska lista in tako so demokratsko volili — glasove sešteli in ugotovili, da vsi 3 zaupniki pripadajo demokraciji. Ugovoru našega zastopnika niso pustili ničesar veljati, niti zapisnika o izvršenih volitvah ni smel podpisati. Tako gg. demokraci. Podpisala bo zapisnik Delavska zbornica, ko bo isti prišel na overitev.